

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 133

din 6 iulie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998 privind prețurile și tarifele produselor și serviciilor care se execută sau se prestează în țară în cadrul activităților cu caracter de monopol natural, al celor supuse prin lege unui regim special sau al regiilor autonome, care se stabilesc cu avizul Oficiului Concurenței, aprobată prin Legea nr. 88/1999

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Mihai Paul Cotta	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998 privind prețurile și tarifele produselor și serviciilor care se execută sau se prestează în țară în cadrul activităților cu caracter de monopol natural, al celor supuse prin lege unui regim special sau al regiilor autonome, care se stabilesc cu avizul Oficiului Concurenței, aprobată prin Legea nr. 88/1999, excepție ridicată de Societatea Comercială „Construcții Nucleare-Electrice” — S.A. din Cernavodă în Dosarul nr. 7.920/1999 al Tribunalului Constanța, având ca părți autorul excepției și Oficiul Concurenței.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 27 iunie 2000 și au fost consemnate în Încheierea din aceeași dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 6 iulie 2000.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 15 decembrie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 7.920/1999, **Tribunalul Constanța a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998, aprobată și modificată prin Legea nr. 88/1999**, excepție ridicată de Societatea Comercială „Construcții Nucleare-Electrice” — S.A. din Cernavodă într-o cauză civilă având ca obiect soluționarea recursului declarat de autorul excepției împotriva unei sentințe judecătorești prin care i s-a respins plângerea formulată împotriva procesului-verbal de contravenție încheiat de Inspectoratul de concurență Constanța.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia a susținut că prevederile art. 5 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998, care stabilesc sancțiuni contravenționale în cazul nerespectării art. 1 și 2 din ordonanță, sunt neconstituționale în raport cu dispozițiile art. 114 alin. (4), ale art. 58 alin. (1), ale art. 41 alin. (1) și (8) și ale art. 134 alin. (1) și alin. (2) lit. a) din Constituție, pentru următoarele motive:

a) Potrivit art. 114 alin. (4) din Constituție, Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență, însă numai în situații excepționale. În fapt, se arată în motivare, Parlamentul a adoptat Legea concurenței nr. 21 din 10 aprilie 1996, în care, prin art. 1, se prevede scopul acesteia de a menține și de a stimula concurența, iar prin art. 55 și 56, în care sunt stabilite încălcări ale legii ce constituie contravenții, nu se menționează și încălcarea art. 4 din lege. La data de 30 martie 1998 Guvernul, în temeiul art. 114 alin. (4) din Constituție, a adoptat Ordonanța de urgență nr. 7 care, prin prevederile art. 5, a instituit sancțiuni contravenționale pentru nerespectarea de către agenții economici a prevederilor art. 1 și 2 din ordonanță. Or, prin aceste reglementări, în opinia autorului excepției, nu sunt îndeplinite condițiile constituționale privind cazul excepțional. „Aprecierea că situația normală produsă constituie sau nu un caz excepțional reprezintă nu numai o problemă de oportunitate de competența autorității legiuitoare, ci și de constituționalitate, atât în ce privește situația invocată — ea definind cazul excepțional —, cât și a corespondenței dintre această situație și conținutul ordonanței, precum și a faptului că nu existau alte mijloace legale și constituționale care prin aplicarea lor ar asigura reglementarea situației produse, ceea ce justifică urgența măsurilor luate prin ordonanță.”

b) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998, precum și Legea nr. 88/1999 de aprobare a ordonanței sunt neconstituționale, avându-se în vedere momentul în care aceasta a fost aprobată. Astfel, deși actul normativ a fost emis la 30 martie 1998, când Parlamentul se afla în sesiune, el a fost aprobat la 25 mai 1999 prin Legea nr. 88/1999, ceea ce contravine dispozițiilor art. 114 alin. (4) fraza finală din Constituție.

c) Prevederile art. 5 alin. (1) din ordonanță, care prevăd că sumele încasate necuvenit ca urmare a săvârșirii contravenției se confiscă, sunt contrare dispozițiilor art. 41 alin. (8) din Constituție, care nu prevăd posibilitatea confiscării acestor sume. Prin această dispoziție se încalcă totodată și art. 41 alin. (1) din Constituție, deoarece se instituie posibilitatea confiscării sumelor ce reprezintă, potrivit înțelegerii părților contractante, prețul serviciilor prestate. În mod greșit, consideră autorul excepției, s-a reținut că îi sunt aplicabile prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 7/1998, fără a se ține seama de faptul că nu a desfășurat și nu desfășoară o activitate cu caracter de monopol, condiție esențială pentru existența contravenției prevăzute la art. 5 din ordonanță, în condițiile în care, potrivit art. 134 din Constituție, economia României este o economie de piață, în care statul trebuie să asigure libertatea comerțului, protecția concurenței loiale și crearea cadrului

favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție. Întrucât prețurile se stabilesc de agenții economici pe bază de negociere, fără intervenția statului, acesta nu putea interveni decât în cazurile limitativ prevăzute de lege și numai pentru apărarea unui interes public. Cum autorul excepției nu deține monopolul natural al energiei electrice, acesta fiind deținut de Societatea Comercială „Electra” din Constanța, consideră că în mod greșit s-a reținut în sarcina sa contravenția și confiscarea sumei provenite din tariful de transformare a energiei electrice din medie în aceea de joasă tensiune.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată a apreciat că excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998 este neîntemeiată, pentru următoarele motive:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, excepțiile împotriva ordonanțelor Guvernului pot fi ridicate numai până la adoptarea legii de aprobare sau de respingere. După această dată excepția poate fi ridicată numai în temeiul art. 144 lit. a), înainte de promulgarea legii de aprobare a ordonanței. Ulterior promulgării legii de aprobare excepția de neconstituționalitate va putea fi din nou ridicată, dar ea va viza de această dată legea ce va conține dispozițiile ordonanței supuse aprobării.

În speță, autorul excepției a invocat neconstituționalitatea art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998 în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, făcând trimitere la Legea nr. 88/1999, pe care o consideră neconstituțională, fără să aducă însă vreun argument în acest sens. Prin Legea nr. 88/1999 Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998 a fost aprobată fără ca art. 5 să fi fost modificat, iar conform art. 1 din lege, tariful de furnizare a energiei electrice intră sub incidența prevederilor ordonanței. În aceste condiții prețul energiei electrice este reglementat nu numai la producător, ci și în faza de distribuire a acesteia până la consumatorul final, negocierea altor prețuri în afara celor avizate de Oficiul Concurenței fiind nelegală.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că excepția este neîntemeiată, pentru următoarele motive:

a) Art. 5 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998 reglementează sancțiunea contravențională a agenților economici care nu au respectat prevederile art. 2, potrivit cărora ajustarea periodică a prețurilor și tarifelor produselor și serviciilor care se execută sau se prestează în țară în cadrul activităților cu caracter de monopol natural se realizează numai pe baza avizului Oficiului Concurenței, cu informarea prealabilă a Guvernului și, respectiv, a acelor agenți economici care au practicat alte prețuri sau tarife decât cele avizate ori fără avizul Oficiului Concurenței.

b) În legătură cu susținerile autorului excepției potrivit cărora s-a reținut în mod greșit săvârșirea contravenției în sarcina sa, întrucât nu deține monopolul natural al energiei electrice, Guvernul consideră că prevederile art. 1 din Ordonanța de urgență nr. 7/1998 nu se referă la agenții care dețin monopolul natural, ci la produsele și serviciile ce se execută sau sunt prestate „în cadrul activităților cu caracter de monopol natural”, ceea ce nu exclude incidența prevederii și asupra altor agenți economici care desfășoară activități în această ramură a economiei. Totodată nu se poate susține nici faptul că dreptul de proprietate al autorului excepției a fost afectat în vreun fel prin măsura

sanționatorie luată, întrucât art. 41 alin. (1) din Constituție dispune că atât conținutul, cât și limitele dreptului de proprietate sunt stabilite de lege. Or, legea (ordonanța de urgență criticată) prevede drept sancțiune și confiscarea, făcându-se astfel aplicarea și a dispozițiilor art. 41 alin. (1) din Constituție.

c) Dispozițiile legale a căror constituționalitate este contestată nu încalcă nici prevederile art. 134 alin. (1) din Constituție, întrucât asigurarea libertății comerțului se realizează prin respectarea legislației economice în ansamblul său, urmărindu-se și interesul public în activitatea comercială. Pe cale de consecință, unele restrângeri, condiționări sau măsuri protecționiste pe care statul le-ar impune prin lege nu reprezintă o atingere adusă libertății comerțului și nici interesului public.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile părții prezente și ale procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției îl constituie prevederile art. 5 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998 privind prețurile și tarifele produselor și serviciilor care se execută sau se prestează în țară în cadrul activităților cu caracter de monopol natural, al celor supuse prin lege unui regim special sau al regiilor autonome, care se stabilesc cu avizul Oficiului Concurenței, aprobată prin Legea nr. 88/1999.

Art. 5 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998 prevede: „*Nerespectarea de către agenții economici a prevederilor art. 2, practicarea altor prețuri sau tarife decât cele avizate sau fără avizul Oficiului Concurenței, precum și prezentarea de date eronate la fundamentarea cererii de ajustare a prețurilor și tarifelor constituie contravenție, dacă fapta nu este săvârșită în astfel de condiții încât să fie considerată, potrivit legii penale, infracțiune, și se sancționează cu amendă de la 10.000.000 lei la 50.000.000 lei. Sumele încasate necuvenit ca urmare a săvârșirii contravenției se confiscă, iar prețurile și tarifele practicate greșit se corectează. Nivelul amenzilor va fi actualizat prin hotărâre a Guvernului, în funcție de nivelul inflației.*”

Art. 2 din ordonanța de urgență, text la care se face trimitere prin aceste prevederi, are următorul cuprins: „(1) *Prețurile și tarifele produselor și serviciilor prevăzute la art. 1 se pot ajusta periodic pe baza avizului Oficiului Concurenței, cu informarea prealabilă a Guvernului, în limitele prețului nominal rezultat din aplicarea, la prețul inițial, a modificării parametrului de ajustare pentru fiecare produs sau serviciu, ținându-se seama și de prevederile programelor proprii de reducere a costurilor.*”

(2) *În cazurile în care, pe baza analizei situației financiare a producătorilor sau a prestatorilor, a influențelor reale în costuri și a avantajului convenit consumatorilor, Oficiul Concurenței avizează prețuri sau tarife mai mici decât nivelul nominal rezultat din aplicarea la prețul inițial a modificării parametrului de ajustare, diferența nu se va lua în calcul la ajustările ulterioare. În avizul Oficiului Concurenței se va menționa, pe lângă prețul sau tariful ajustat, și nivelul parametrului existent la data respectivă, față de care se va determina modificarea parametrului respectiv la ajustarea ulterioară.*”

(3) Pentru energia electrică, energia termică și serviciile internaționale de telefonie și de poștă, ajustarea prețurilor și tarifelor se va face pe baza cursului mediu de schimb al leului față de dolarul S.U.A. pe primele 20 de zile ale lunii în care se solicită ajustarea, calculat pe baza datelor comunicate de Banca Națională a României.

(4) Pentru celelalte produse și servicii prevăzute în anexa la prezenta ordonanță de urgență, prețurile și tarifele se ajustează pe baza ultimului indice al prețurilor de consum publicat de Comisia Națională pentru Statistică.“

1. Autorul excepției susține că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998 a fost adoptată în temeiul art. 114 alin. (4) din Constituție, deși nu era îndeplinită condiția cazului excepțional prevăzută de acest text.

Analizând excepția de neconstituționalitate sub acest aspect, Curtea constată că este nefondată. Potrivit art. 114 alin. (4) din Constituție, „În cazuri excepționale, Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență. Acestea intră în vigoare numai după depunerea lor spre aprobare la Parlament. Dacă Parlamentul nu se află în sesiune, el se convoacă în mod obligatoriu“. Rezultă din analiza acestui text că pentru adoptarea ordonanței de urgență este necesară îndeplinirea a două condiții: să fie emisă în cazuri excepționale, iar măsurile adoptate să prezinte caracter de urgență. Deși Constituția nu precizează expres conținutul noțiunii de „cazuri excepționale“, prin Decizia nr. 65 din 20 iunie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 129 din 28 iunie 1995, Curtea Constituțională a statuat că „prin cazuri excepționale, în sensul art. 114 alin. (4) din Constituție, se înțelege acele situații care nu se pot încadra în cele avute în vedere expres de lege. În consecință, dacă legiuitorul nu a instituit o normă specifică unei circumstanțe excepționale, ar fi contrar înseși voinței acestuia ca regulile existente să fie aplicate cazurilor excepționale la care se referă art. 114 alin. (4) din Constituție“. Prin aceeași decizie s-a mai arătat că, în considerarea unor asemenea situații extreme, intervenția Guvernului pe calea ordonanței de urgență, în temeiul art. 114 alin. (4) din Constituție, este justificată de interesul public legat de caracterul anormal și exclusiv al cazurilor excepționale; „de aceea o astfel de măsură se poate fundamenta numai pe necesitatea și urgența reglementării unei situații care, datorită circumstanțelor sale excepționale, impune adoptarea de soluții imediate în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public“. Tot astfel, prin Decizia nr. 83 din 19 mai 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 211 din 8 iunie 1998, Curtea Constituțională a subliniat caracterul obiectiv al cazului excepțional, „în sensul că existența sa nu depinde de voința Guvernului, care, în asemenea împrejurări, este constrâns să reacționeze prompt pentru apărarea unui interes public pe calea ordonanței de urgență“. În consecință, ordonanța de urgență a Guvernului nu este condiționată de posibilitatea utilizării altor mijloace constituționale, cum ar fi adoptarea inițiativei legislative în procedura legislativă obișnuită.

În lumina acestor considerente se constată că din Nota de fundamentare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 7/1998 rezultă că adoptarea acestei ordonanțe în regim de urgență se justifică prin existența unor carențe legislative în modul de funcționare a mecanismelor prețurilor și tarifelor, „cu dezavantajul de a nu sincroniza cererile de modificare a prețurilor și tarifelor unor produse și servicii importante în economie, concentrându-le în valuri succesive devalorizării interne și externe a leului și prelungind puseurile inflaționiste, fără a ține seama de situația financiară a producătorilor și prestatorilor și de avantajul convenit consumatorilor“. În aceste condiții, se arată în continuare în nota

de fundamentare, adăugarea unor prevederi legale care să precizeze mai bine responsabilitățile agenților economici și să definească rolul Guvernului poate determina progresele necesare în sensul atenuării impactului asupra evoluției nivelului general al prețurilor. Se propun, de asemenea, reguli care să reducă influența timpului în rezolvarea cererii de modificare a prețurilor și completări prin care categoriile de prețuri să se poată negocia în cadrul unor acorduri de împrumut extern sau al unor programe de dezvoltare și reabilitare a utilităților. În acest mod prevederile ordonanței de urgență se înscriu în programul de apropiere a legislației în domeniu de legislația europeană și contribuie la consolidarea stabilității macroeconomice.

De altfel, la aceeași soluție de respingere a excepției de neconstituționalitate se ajunge și pe baza argumentelor înfățișate în opinia separată formulată la Decizia Curții Constituționale nr. 15 din 25 ianuarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 267 din 14 iunie 2000, opinie pe care autorii acesteia o mențin și în cauza de față.

2. În legătură cu critica autorului excepției privind neconstituționalitatea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 7/1998, avându-se în vedere momentul adoptării ei de către Parlament, Curtea constată că și această critică este neîntemeiată.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998 a fost aprobată prin Legea nr. 88/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 246 din 1 iunie 1999. Dispozițiile art. 114 alin. (4) fraza finală din Constituție prevăd convocarea în mod obligatoriu a Parlamentului, dacă nu se află în sesiune, fără să se condiționeze de o anumită dată valabilitatea aprobării ordonanței de urgență. Or, ordonanța de urgență supusă controlului de constituționalitate a fost adoptată la 30 martie 1998, dată la care Parlamentul se afla în sesiune și deci nu era necesară convocarea acestuia. Faptul că organul legislativ nu a aprobat ordonanța în acea sesiune nu are nici o consecință asupra validității acesteia.

3. Critica prevederilor art. 5 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998, în sensul că se stabilesc sancțiuni contravenționale în cazul săvârșirii de către agenții comerciali a unor fapte care sunt reglementate și prin art. 4 din Legea concurenței nr. 21/1996, lege care nu prevede nici o sancțiune, nu poate fi primită.

Din Procesul-verbal de contravenție din 26 martie 1999 al Inspectoratului de concurență Constanța rezultă că autorul excepției a fost sancționat contravențional în temeiul art. 5 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998, iar nu și pentru încălcarea unor dispoziții din Legea concurenței nr. 21/1996. În această situație necorelarea unor dispoziții din ordonanța criticată cu alte legi sau prevederi din acestea nu are relevanță în cauză, având în vedere că, potrivit alin. (1) al art. 2 din Legea nr. 47/1992, republicată, „Curtea Constituțională asigură controlul constituționalității legilor, a regulamentelor Parlamentului și a ordonanțelor Guvernului“, iar alin. (2) al aceluiași articol stabilește că „Sunt neconstituționale prevederile actelor normative prevăzute la alin. (1), care încalcă dispozițiile sau principiile Constituției“.

4. În legătură cu susținerea că prevederea din art. 5 alin. (1) al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 7/1998 a măsurii confiscării sumelor încasate necuvenit ca urmare a săvârșirii contravenției încalcă art. 41 alin. (1) și (8) din Constituție, Curtea constată că este neîntemeiată.

Potrivit dispozițiilor alin. (1) al art. 41 din Legea fundamentală „Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului sunt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi

sunt stabilite de lege“, iar în conformitate cu dispozițiile alin. (8) al aceluiași articol „*Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii*“. În consecință, prin ordonanța criticată, care are putere de lege, au fost prevăzute, în conformitate cu textul constituțional, condițiile confiscării sumelor încasate ilicit ca urmare a săvârșirii contravenției, și nicidecum confiscarea unor bunuri dobândite licit.

5. În ceea ce privește critica formulată de autorul excepției, potrivit căreia dispozițiile art. 5 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998 contravin prevederilor art. 134 alin. (1) și alin. (2) lit. a) din Constituție, Curtea constată că și aceasta este neîntemeiată. Alin. (1) al art. 134 stabilește, într-adevăr, că „*Economia României este economie de piață*“. În conformitate însă cu alin. (2) lit. a) al aceluiași articol, „*Statul trebuie să asigure: a) libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor*

de producție“, iar potrivit lit. f), „*crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții*“. Or, aceste cerințe imperative nu pot fi realizate decât prin respectarea legislației economice, în ansamblul său, de către toate persoanele care participă la activitatea economică. De aceea dispozițiile constituționale invocate nu sunt încălcate prin prevederile art. 1 din ordonanța de urgență criticată, potrivit căreia „*Produsele și serviciile care se realizează sau, respectiv, se prestează în țară în cadrul activităților cu caracter de monopol natural, cele care sunt supuse prin lege unui regim special sau cele realizate de regiile autonome și ale căror prețuri și tarife se stabilesc cu avizul Oficiului Concurenței sunt prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta ordonanță de urgență*“. Între produsele prevăzute în anexă, la prima poziție figurează energia electrică, iar prețurile și tarifele produselor din anexă se pot ajusta periodic, în conformitate cu dispozițiile art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/1998 privind prețurile și tarifele produselor și serviciilor care se execută sau se prestează în țară în cadrul activităților cu caracter de monopol natural, al celor supuse prin lege unui regim special sau al regiilor autonome, care se stabilesc cu avizul Oficiului Concurenței, aprobată prin Legea nr. 88/1999, excepție ridicată de Societatea Comercială „Construcții Nucleare-Electrice”—S.A. din Cernavodă în Dosarul nr. 7.920/1999 al Tribunalului Constanța.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 6 iulie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Mihai Paul Cotta

OPINIE SEPARATĂ

Consider că în cauza de față nu sunt întrunite cerințele constituționale impuse de art. 114 alin. (4) din Legea fundamentală, în sensul că împrejurările invocate de Guvern pentru a se apela la adoptarea Ordonanței de urgență nr. 7/1998, aprobată și modificată prin Legea nr. 88 din 25 mai 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 246 din 1 iunie 1999, nu îndreptăteau adoptarea ei.

În opinia separată pe care am formulat-o la Decizia nr. 234 din 20 decembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 149 din 11 aprilie 2000, arătăm că „...în exercițiul atribuțiilor sale privitoare la conducerea generală a administrației publice, Guvernul dispune de un drept de apreciere asupra măsurilor pe care trebuie să le ia, fiind îndreptățit, *atunci când este confruntat cu o situație excepțională*, să recurgă la adoptarea unei sau unor ordonanțe de urgență, atunci când [...] *un interes public major este periclitat și nu este în măsură să facă față situației prin celelalte mijloace pe care Constituția i le prevede pentru situații obișnuite*“.

Subliniam că „...această putere de apreciere nu poate avea caracter discreționar, arbitrar chiar, iar abuzul de ordonanțe de

urgență poate produce chiar un efect devastator asupra întregului sistem de izvoare ale dreptului pozitiv, perturbând buna funcționare a ansamblului autorităților publice instituite de Constituție“. Autoritățile afectate, evident la modul negativ, de un astfel de abuz sunt tocmai cele alese de electorat prin vot direct, având astfel cel mai înalt grad de legitimitate, și anume Parlamentul României, a cărui funcție de unică autoritate legislativă ar fi simțitor știrbită, precum și Președintele României, care n-ar mai avea posibilitatea de a recurge la mijloacele pe care Constituția i le conferă pentru a solicita — în cazul când măsurile respective s-ar lua, firesc, pe cale de lege — o nouă examinare a legii, potrivit art. 77 alin. (2), aceasta fără a mai lua în seamă imposibilitatea pentru șeful statului de a declanșa controlul de constituționalitate asupra normelor respective — dacă socotește că este cazul — potrivit prerogativei pe care i-o rezervă art. 144 lit. a) din Legea noastră fundamentală.

Or, aceste autorități — Parlamentul și Președintele României — fac parte din categoria organelor reprezentative prin care, potrivit art. 2 din Constituție, poporul român exercită suveranitatea națională, astfel încât adoptarea unor ordonanțe de urgență cu încălcarea art. 114 alin. (4) din

Constituție este de natură a perturba concepția generală a puterii constituante originare, potrivit căreia Guvernul nu poate avea decât un rol subsecvent, în raport cu autoritățile publice desemnate direct de popor prin vot universal, el extrăgându-și sursa și legitimitatea din exercițiul atribuțiilor constituționale ce revin tocmai acestor autorități. În consecință, se produce astfel o inversare a rolului și însemnătății autorităților publice din sistemul nostru constituțional, în sensul că, pe o astfel de cale — prin care se adoptă norme cu caracter primar, fără o îndreptățire constituțională întemeiată — Guvernul apare în ipostaza de organ supraordonat față de autorități publice — care, prin poziția lor constituțională, nu au cum să-i fie inferioare — pe perioada în care ordonanțele de urgență se aplică îndată după depunerea lor la Parlament, urmată de publicarea în Monitorul Oficial al României, și până la data la care urmează să fie dezbătute și aprobate de către Parlament.

Relevam în aceeași opinie separată că, prin definiție, *„...cazul excepțional trebuie să prezinte o însemnătate deosebită, manifestată prin existența incontestabilă a unui interes public major, care să fie pus în pericol;”* că el *„...trebuie să fie cert și, desigur, iminent”*; în sensul că este pe cale să se producă, *„...situație în care Executivul nu este în măsură să îi facă față pe alte căi instituite de Constituție [...], decât prin ordonanță de urgență”*.

În sfârșit, consideram în aceeași opinie că *„...aprecierea asupra caracterului excepțional al situației intervenite, ce revine Guvernului, nu poate scăpa controlului de constituționalitate, deoarece preexistența unei împrejurări de fapt comportând necesitate și urgență în măsură să determine, în mod obligatoriu, recurgerea la ordonanța de urgență trebuie să constituie o condiție de validitate a normei sub raport constituțional, aflată astfel în competența Curții Constituționale”*.

Dacă n-ar fi așa, ar însemna ca elementul care dă valoare constituțională normei din ordonanță să nu poată să fie cercetat de Curte, indiferent de natura lui; or, tocmai caracterul excepțional al situației intervenite fundamentează constituționalitatea normei cuprinse în ordonanța respectivă. Derobarea Curții de la examinarea realității cazului excepțional ar însemna, de fapt, considerarea normei ca aprioric constituțională, eliminându-se astfel orice posibilitate de abuz, prin definiție în afara Constituției, până la data la care, ipotetic, autoritățile publice arătate mai sus vor putea să își exercite atribuțiile, inclusiv pe plan constituțional.

După părerea mea, în cauza de față nu se poate susține că adoptarea ordonanței de urgență criticate de autorul excepției a fost dictată de apariția unui caz excepțional, concluzie care poate fi desprinsă din examinarea probelor aflate la dosar.

Astfel, din Nota de fundamentare a ordonanței reiese că adoptarea acesteia a fost impusă de îmbunătățirea mecanismului prețurilor care prezintă „carențe” ce constau *„...într-un volum mare de muncă consumat în activitatea de ajustare a acestora”,* cu serioase efecte negative, pe fondul *„...unei slabe informări a Guvernului și al lipsei*

posibilităților unei minime implicări a acestuia în procesul de ajustare a prețurilor”.

„Păstrarea actualului cadru procedural, cu adăugarea unor prevederi care să precizeze mai bine responsabilitatea agenților economici și să definească și rolul Guvernului, se mai arată în aceeași notă, este de natură să conducă la înregistrarea progreselor necesare în sensul eliminării impactului asupra evoluției nivelului general al prețurilor.” În fine, adoptarea ordonanței mai este justificată de obligația autorității competente de a informa Guvernul asupra modificărilor de prețuri și de faptul că regulile pe care ea le cuprinde *„...vor reduce presiunea timpului în rezolvarea cererii de modificare a prețurilor”,* subliniindu-se că prevederile ordonanței se înscriu în programul de apropiere a legislației în domeniu de legislația europeană.

Simptomatic și definitoriu pentru situația în cauză este faptul că în aceeași notă, ca de altminteri și în punctul de vedere comunicat de Guvern cu nr. 5/2.624 din 12 aprilie 2000, aflat la dosar, *nu este evocată prezența unui caz excepțional*, căruia Guvernul nu avea cum să-i facă față decât prin adoptarea acestei ordonanțe.

În aceste condiții nici nu se poate pune problema unei „erori manifeste de apreciere” a situației respective de către Guvern, așa cum subliniam în opinia separată formulată la Decizia nr. 234/1999 evocată mai sus; în cauza de față nu poate fi vorba de nici o eroare, deoarece Guvernul a recurs la aplicarea art. 114 alin. (4) din Constituție, ca și cum acest fapt ar fi intrat în aria sa normală de reglementare, ca o modalitate alternativă la lege, dar fără îndreptățirea constituțională pe care, unica, ar fi putut-o fundamenta.

Această împrejurare nu a trecut neobservată.

În Avizul nr. 233 din 25 martie 1998, aflat la dosar, emis cu privire la proiectul acestei ordonanțe, Consiliul Legislativ preciza: *„În raport cu procedura de legiferare aleasă de Guvern, respectiv cea prevăzută în art. 114 alin. (4) din Constituție, este necesar ca în Nota de fundamentare să se motiveze în ce constau urgența și situația excepțională care motivează această cale.”*

Observația a rămas însă fără urmări.

În această împrejurare, a considera această ordonanță ca fiind conformă cu prevederile art. 114 alin. (4) din Constituție înseamnă a-i atribui, chiar în afara rațiunilor invocate pentru adoptarea ei, caracterul de act impus de un caz excepțional, pe care însăși autoritatea emitentă nu îl invocă. Pe cale de consecință, în situații similare celei de față, simplul fapt al intitulării actului guvernamental drept *„ordonanță de urgență”* îi va conferi acestuia *ipso facto* caracter constituțional, de vreme ce Curtea nu are competență să se preocupe de realitatea cazului excepțional, chiar dacă Guvernul însuși nu îi demonstrează, cu argumente credibile, existența, pentru a se putea susține că exigențele constituționale au fost respectate.

Considerând, în concluzie, că prevederile art. 114 alin. (4) din Constituție au fost încălcate în cazul de față, opinez că, pe acestei teme, excepția de neconstituționalitate trebuia admisă.

Judecător,

conf. univ. dr. **Florin Bucur Vasilescu**

ORDONANȚE ȘI HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind prelungirea termenului pentru atribuirea în gestiune a fondurilor de vânatoare, potrivit Legii fondului cinegetic și a protecției vânatului nr. 103/1996

În temeiul prevederilor art. 114 alin. (4) din Constituția României,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Articol unic. — Termenul prevăzut la art. VI din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 69/2000 privind modificarea și completarea Legii fondului cinegetic și a protecției vânatului nr. 103/1996, pentru atribuirea în

gestiune a fondurilor de vânatoare gestionarilor prevăzuți la art. 4 din lege, se prelungește cu maximum 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

PRIM-MINISTRU

MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Contrasemnează:

Ministrul apelor, pădurilor și protecției mediului,
Romică Tomescu

București, 14 septembrie 2000.

Nr. 132.

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind învățământul universitar și postuniversitar de stat cu taxă

În temeiul prevederilor art. 114 alin. (4) din Constituția României,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art. 1. — Instituțiile de învățământ superior aflate în coordonarea Ministerului Educației Naționale sunt autorizate să admită peste numărul de locuri finanțate de la bugetul de stat un număr de studenți și cursanți care acceptă să suporte cheltuielile de școlarizare din resurse proprii.

Art. 2. — Numărul de locuri de studiu cu taxă se stabilește de senatul fiecărei instituții de învățământ superior în funcție de capacitatea bazei materiale de studiu, cu respectarea standardelor naționale pentru evaluare și acreditare academică.

Art. 3. — Quantumul taxei anuale de studiu se stabilește de senatul fiecărei instituții de învățământ superior în funcție de costurile specifice școlarizării și se anunță candidaților înainte de începerea admiterii.

Art. 4. — Studenții admiși pe locurile de studiu cu taxă se stabilesc din rândul candidaților la admitere situați sub media ultimului reușit pe locurile finanțate de la bugetul de stat, în ordinea descrescătoare a punctajelor obținute și pe baza solicitării liber exprimate în termen de 5 zile de la afișarea rezultatelor.

Art. 5. — (1) Pentru studenții admiși începând cu anul universitar 2001/2002 ocuparea locurilor finanțate de la bugetul de stat se face după fiecare an de studiu, pe baza rezultatelor obținute în anul universitar anterior, la care participă toți studenții din același an și același program uni-

versitar, indiferent dacă sunt școlarizați cu taxe sau fără taxe.

(2) Metodologia privind stabilirea criteriilor pentru ocuparea locurilor finanțate de la bugetul de stat se aprobă prin ordin al ministrului educației naționale, cu consultarea senatelor universitare, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Art. 6. — Programele de masterat se pot desfășura și în regim de studii cu taxă. Numărul locurilor cu taxă și cuantumul acestei taxe se stabilesc de senatele universitare în funcție de costurile specifice școlarizării, în condițiile legii.

Art. 7. — (1) Instituțiile de învățământ superior pot permite accesul elevilor performanți la studii universitare începând cu clasa a XI-a. Acești elevi pot urma unele cursuri în cadrul instituțiilor de învățământ superior și pot obține credite transferabile care pot fi recunoscute după obținerea diplomei de bacalaureat și după admiterea într-o instituție de învățământ superior. Cursurile vor fi urmate în paralel cu studiile liceale.

(2) Senatul fiecărei instituții de învățământ superior va stabili condițiile care trebuie îndeplinite, precum și modalitățile de acces al elevilor performanți la studiile universitare.

Art. 8. — Pe data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență se abrogă Ordonanța Guvernului

nr. 54/1998 privind admiterea, cu taxă, în învățământul superior de stat peste locurile finanțate de la bugetul de stat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 308 din 18 august 1998.

PRIM-MINISTRU

MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Contrasemnează:

p. Ministrul educației naționale,

Adrian Miroiu,

secretar de stat

Ministrul muncii și protecției sociale,

Smaranda Dobrescu

Ministrul finanțelor,

Decebal Traian Remeș

București, 14 septembrie 2000.

Nr. 133.

GUVERNUL ROMÂNIEI

H O T Ă R Ă R E

privind repartizarea sumei de 26,5 miliarde lei din Fondul la dispoziția Guvernului României pentru relațiile cu Republica Moldova pe anul 2000, în vederea finanțării unor acțiuni de integrare economică și culturală între România și Republica Moldova

În temeiul prevederilor art. 107 din Constituția României și ale art. 3 din Legea nr. 36/1993 privind finanțarea unor acțiuni de integrare economică și culturală între România și Republica Moldova,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) Se aprobă repartizarea sumei de 26,5 miliarde lei din Fondul la dispoziția Guvernului României pentru relațiile cu Republica Moldova pe anul 2000, în vederea finanțării unor acțiuni de integrare economică și culturală între România și Republica Moldova.

(2) Suma prevăzută la alin. (1) urmează să fie repartizată, conform cuantumului și destinațiilor prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre, ordonatorilor principali de credite din următoarele autorități și instituții publice:

	<u>— milioane lei —</u>
— Ministerul Culturii	3.500
din care:	
— publicarea revistei „Literatură și Artă“	750
— publicarea revistei „Glasul Națiunii“	750
— Ministerul Educației Naționale	2.500
— Ministerul Industriei și Comerțului	2.000
— Ministerul Justiției	500
— Ministerul Muncii și Protecției Sociale	200
— Ministerul Tineretului și Sportului	500
— Ministerul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului	200
— Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului	400

	<u>— milioane lei —</u>
— Ministerul Afacerilor Externe	2.250
din care:	
— Fundația Culturală Română	1.550
— editare, tipărire și achiziție de cărți și publicații în vederea trimerii în Republica Moldova	700
— Agenția Națională pentru Știință, Tehnologie și Inovare	350
din care:	
— Asociația de Standardizare din România	150
— Autoritatea Națională pentru Turism	50
— Ministerul Finanțelor (Direcția Generală a Vămirilor)	850
— Academia Română	200
— Societatea Română de Televiziune	13.000.

Art. 2. — Ordonatorii principali de credite nominalizați la art. 1 vor lua măsurile corespunzătoare pentru efectuarea operațiunilor implicate de realizarea prevederilor acestora, precum și pentru controlul destinației fondurilor alocate.

Art. 3. — Ministerul Finanțelor este autorizat să introducă modificările corespunzătoare ce decurg din prezenta hotărâre în structura bugetului de stat pe anul 2000.

Art. 4. — Ordonatorii principali de credite vor informa Ministerul Finanțelor, până la data de 31 decembrie 2000, despre modul de folosire a fondurilor ce le-au fost repartizate.

PRIM-MINISTRU

MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Contrasemnează:

p. Ministru de stat,

ministrul afacerilor externe,

Stelian Oancea,

secretar de stat

Ministrul finanțelor,

Decebal Traian Remeș

București, 14 septembrie 2000.

Nr. 787.

ANEXĂ

DEFALCAREA
pe ordonatori principali de credite și pe destinații a sumei de 26,5 miliarde lei
din Fondul la dispoziția Guvernului României pentru relațiile cu Republica Moldova
pe anul 2000, în vederea finanțării unor acțiuni de integrare economică și culturală
între România și Republica Moldova

Nr. crt.	Ordonatorul principal de credite	Suma (milioane lei)	Destinația Acțiunea/Proiectul
1.	Ministerul Culturii	3.500, din care: 750 750 2.000	<ul style="list-style-type: none"> — Publicarea revistei „Literatură și Artă“ — Publicarea revistei „Glasul Națiunii“ — Cărți și publicații. Biblioteci — Cercetarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural — Artele spectacolului — Arte vizuale — Animație culturală
2.	Ministerul Educației Naționale	2.500	<ul style="list-style-type: none"> — Achiziționarea de manuale și cărți școlare pentru învățământul preuniversitar — Plata salariului de bază (în România) al cadrelor didactice detașate cu sarcini de predare în Republica Moldova — Sprijinirea activităților de teren ale Institutului Român de Tracologie — Construirea unui amfiteatru la Universitatea de Stat din Cahul (în cadrul extensiunii Universității „Dunărea de Jos“ din Galați) — Achiziționarea de echipament sportiv și materiale didactice pentru Școala medie cu predare în limba română din orașul Dubăsari și extensiunea liceală din orașul Lipcani
3.	Ministerul Industriei și Comerțului	2.000	<ul style="list-style-type: none"> — Finalizarea lucrărilor privind cercetarea, experimentarea, proiectarea și implementarea în producție a elementelor semiconductoare cu arseniură de galiu — Amenajări electrice și tehnice în campusul Universității de Stat din Cahul
4.	Ministerul Justiției	500	<ul style="list-style-type: none"> — Pregătirea în cadrul Institutului Național al Magistraturii a 10 tineri magistrați din Republica Moldova
5.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	200	<ul style="list-style-type: none"> — Specializarea în România a 10 reprezentanți ai ministerului de resort din Republica Moldova (10 zile) — Participarea experților din România și din Republica Moldova la continuarea și finalizarea negocierilor în vederea încheierii Acordului bilateral privind circulația forței de muncă și a Acordului de securitate socială
6.	Ministerul Tineretului și Sportului	500	<ul style="list-style-type: none"> — Finanțarea unor acțiuni de tineret și sportive convenite cu Ministerul Educației și Științei din Republica Moldova
7.	Ministerul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului	200	<ul style="list-style-type: none"> — Dezvoltarea infrastructurii calității în construcții în Republica Moldova

Nr. crt.	Ordonatorul principal de credite	Suma (milioane lei)	Destinația Acțiunea/Proiectul
8.	Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului	400	<ul style="list-style-type: none"> – Dezvoltarea sistemului de reglementări și formare profesională a personalului de specialitate în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului din Republica Moldova – Organizarea seminarului privind disciplina în urbanism și amenajarea teritoriului, cu participarea reprezentanților județelor din Republica Moldova În domeniul pădurilor: – asistență tehnică pentru lucrările de amenajare a pădurilor – asistență tehnică pentru supravegherea stării de sănătate a pădurilor – repopularea pădurilor Republicii Moldova cu zimbri, prin trimiterea a 4 zimbri din România În domeniul meteorologiei și hidrologiei: – completarea sistemului informațional și de avertizare hidrologică pe râul Prut – instruire de personal în domeniul hidrologiei și meteorologiei și editarea de instrucțiuni pentru rețele de observații și măsurători meteorologice și hidrologice
9.	Ministerul Afacerilor Externe	2.250, din care: 1.550	<ul style="list-style-type: none"> Fundația Culturală Română (F.C.R.): – editarea prin intermediul F.C.R. a unor cărți necesare în spațiul basarabean – sprijinirea tipăririi unor publicații culturale din Republica Moldova – achiziționarea de cărți în vederea trimiterii în Republica Moldova – programe cultural-artistice – alte proiecte (donarea de material documentar religios și a unui clopot de bronz Mitropoliei Basarabiei, organizarea de stagii de documentare în România pentru muzeografi din Republica Moldova, realizarea unui compact disc cu formația Trigon din Chișinău, organizarea unei tabere în România pentru copii din Republica Moldova, organizarea unor cursuri de perfecționare pentru profesori de limba română din Republica Moldova) – Editare, tipărire și achiziție de cărți și publicații în vederea trimiterii în Republica Moldova
10.	Agencia Națională pentru Știință, Tehnologie și Inovare	350, din care: 200	<ul style="list-style-type: none"> Agencia Națională pentru Știință, Tehnologie și Inovare: – continuarea programului de colaborare tehnico-științifică cu Republica Moldova Asociația de Standardizare din România (ASRO): – abonamente la publicațiile ASRO pentru Moldova-Standard
		150	

Nr. crt.	Ordonatorul principal de credite	Suma (milioane lei)	Destinația Acțiunea/Proiectul
11.	Autoritatea Națională pentru Turism	50	<ul style="list-style-type: none"> – cursuri de formare la Chișinău pentru specialiștii din Republica Moldova – procurarea documentației specifice pentru Moldova-Standard – Pregătirea și perfecționarea unor lucrători în turism din Republica Moldova la Centrul Național de Educație Permanentă în Turism din România – Organizarea unor cursuri de pregătire în Republica Moldova
12.	Ministerul Finanțelor (Direcția Generală a Vămirilor)	850	<ul style="list-style-type: none"> – Trimiterea unor experți vamali români la Chișinău pentru a acorda asistență Administrației Vamale a Republicii Moldova în domeniul luptei împotriva fraudelor vamale, traficului ilicit de stupefiante, al stabilirii originii și valorii în vamă a mărfurilor și al perfecționării procedurilor vamale – Pregătirea profesională a unui număr de aproximativ 55 de lucrători vamali din Administrația Vamală a Republicii Moldova, prin 4 acțiuni de pregătire la Chișinău și Albița – Acordarea de asistență Administrației Vamale a Republicii Moldova în domeniul informatizării sistemului vamal, al gestionării informațiilor informatizate și pentru instruirea personalului specializat în tehnologia informației și în comunicații
13.	Academia Română	200	<ul style="list-style-type: none"> – Schimb de reviste și publicații prin intermediul Bibliotecii Academiei Române – Colaborarea dintre cercetătorii din România și Republica Moldova la „Dicționarul general al literaturii române“
14.	Societatea Română de Televiziune	13.000	<ul style="list-style-type: none"> – Plata retransmisiei emisiunilor programului I al Societății Române de Televiziune pe teritoriul Republicii Moldova, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 605/1998 privind reglementarea soldului nerambursat al creditului tehnic acordat de Guvernul României Guvernului Republicii Moldova în anii 1991 și 1992 și asigurarea resurselor financiare necesare Societății Române de Televiziune pentru difuzarea pe teritoriul Republicii Moldova a emisiunilor programului I

ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

DECIZIE

pentru aprobarea Metodologiei pentru negocierea prețurilor de achiziție a energiei electrice de la producători independenți și autoproducători

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,

în temeiul art. 5 pct. 3 și al art. 9 alin. (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 29/1998 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată prin Legea nr. 99/2000, precum și al art. 41 alin. (1) și al art. 70 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/1998 privind energia electrică și termică, cu modificările ulterioare,

emite următoarea decizie:

Art. 1. — Se aprobă Metodologia pentru negocierea prețurilor de achiziție a energiei electrice de la producători independenți și autoproducători, cuprinsă în anexa care face parte integrantă din prezenta decizie.

Art. 2. — Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 3. — Departamentul tarife, reglementări comerciale și protecția consumatorului din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei și agenții economici din sectorul energiei electrice și termice vor aduce la îndeplinire prevederile prezentei decizii.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Jean Constantinescu

București, 3 iulie 2000.
Nr. 168.

ANEXĂ

METODOLOGIA

pentru negocierea prețurilor de achiziție a energiei electrice de la producători independenți și autoproducători

1. Scop

Metodologia pentru negocierea prețurilor de achiziție a energiei electrice de la producători independenți și autoproducători, denumită în continuare *metodologie*, are ca scop stabilirea principiilor de preluare a energiei electrice și a cadrului de negociere pentru achiziția energiei electrice de la producători independenți și autoproducători.

2. Domeniu de aplicare

Metodologia este utilizată de furnizori/producători deținători de contract de portofoliu pentru stabilirea prețurilor de achiziție a energiei electrice de la producători independenți și autoproducători, în vederea încheierii contractelor cu aceștia.

3. Glosar de termeni

- autoproducător de energie electrică și/sau termică (AP) — agentul economic care, în afara activităților sale de bază, produce:
1. singur; sau 2. cu un alt producător din apropiere, în întregime sau în parte, energia electrică și/sau termică necesară consumului său. În cazul 2 agentul economic consumator deține o cotă de minimum 10% din capitalul social al agentului economic producător și trebuie să consume cel puțin 50% din producția anuală de energie electrică și/sau termică a agentului economic producător. Autoproducătorul poate să livreze surplusul de energie electrică și/sau termică în rețelele publice de transport/distribuție și să primească energie electrică în cazuri de necesitate

- autoritate competentă — Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei—ANRE
- consumator neeligibil (captiv) — consumatorul care, din motive de configurație a rețelei, este obligat să contracteze furnizarea energiei cu un anumit distribuitor
- contract de portofoliu — contract ferm încheiat între un producător și un distribuitor/furnizor, prin care, pentru fiecare interval bază de decontare al perioadei considerate, se stabilesc cantitățile totale și prețurile de vânzare/achiziție a energiei electrice
- contract de tip PPA — contract ferme, de regulă pe termen lung, încheiat între un producător și un alt producător, distribuitor/furnizor pentru vânzarea/cumpărarea de energie electrică angro, cu clauze asigurătorii privind cantitățile și prețurile energiei contractate
- cost evitat — în sensul prezentei metodologii, diferența dintre costul propriu al producătorului deținător de contract de portofoliu și, după caz, al AP sau PI, dacă primul este mai mare
- cumpărător de energie electrică — agent economic înregistrat la operatorul comercial în această categorie, care cumpără energie electrică de pe piață pentru a fi utilizată în scopuri proprii și/sau pentru a fi revândută. În accepțiunea prezentei metodologii, cumpărătorul poate fi producătorul deținător de contract de portofoliu, furnizorul de energie electrică sau consumatorul eligibil.
- interval bază de decontare (IBD) — o perioadă de o oră, cu începere din prima secundă a orei oficiale a României
- furnizor de energie electrică și/sau termică — persoană juridică, titular al unei licențe de furnizare, care asigură alimentarea cu energie electrică și/sau termică a unuia sau mai multor consumatori, pe baza unui contract de furnizare
- piață reglementată — piața pe care energia electrică este tranzacționată prin contracte de vânzare/cumpărare cu cantități ferme și prețuri fixe
- piață spot — componentă a pieței concurențiale pe care energia electrică este tranzacționată prin licitație
- producător independent de energie electrică și/sau termică (PI) — producător de energie electrică și/sau termică care participă în nume propriu, distinct de alți producători preexistenți, la acoperirea cererii de energie electrică și/sau termică
- Sistemul electroenergetic național — SEN — ansamblul instalațiilor electroenergetice interconectate situate pe teritoriul țării, prin care se realizează producerea, transportul, distribuția și utilizarea energiei electrice
- tranzacție — angajament comercial — contract — sau înțelegere pe piața de energie între doi participanți la aceasta, valabilă pe o perioadă dată, prin care unul se obligă să vândă, iar celălalt să cumpere o cantitate de energie electrică la un anumit preț și în anumite condiții

4. Documente de referință

4.1. Legea concurenței nr. 21/1996

4.2. Legea nr. 99/2000 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 29/1998 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei — ANRE

4.3. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/1998 privind energia electrică și termică

4.4. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 29/1998 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei — ANRE

4.5. Contractul-cadru de achiziție a energiei electrice de la autoproducători

Cod ANRE 11.2.531.0.01.25/01/00 — prin care se asigură preluarea de către cumpărător (furnizor/producător deținător de contract de portofoliu) a cantităților contractate (putere și energie electrică), la prețuri negociate în cadru reglementat

4.6. Contractul-cadru de achiziție a energiei electrice de la producătorii independenți

Cod ANRE 36.2.531.0.01.27/08/99 — prin care se asigură preluarea de către cumpărător (furnizor/producător deținător de contract de portofoliu) a cantităților contractate (putere și energie electrică), la prețuri negociate în cadru reglementat

4.7. Contractul-cadru de transport al energiei electrice

Cod ANRE 16.1.532.1.01.07/06/99 — prin care operatorul de transport se obligă să asigure serviciul de transport pentru energia electrică vândută de autoproducător sau de producătorul independent;

4.8. Contractul-cadru de distribuție a energiei electrice

Cod ANRE 14.2.532.0.01.27/01/00 — prin care operatorul de distribuție se obligă să asigure serviciul de distribuție pentru energia electrică vândută de autoproducător sau de producătorul independent

4.9. Contractul-cadru pentru servicii de sistem

Cod ANRE 16.536.1.01.07/06/99 — prin care autoproducătorul sau producătorul independent se obligă să presteze pentru operatorul de sistem serviciile de sistem tehnologice contractate

4.10. Codul comercial al pieței angro de energie electrică

Cod ANRE 19.2.130.02.07/06/99

4.11. Codul tehnic al rețelei electrice de transport

Cod ANRE 51.1.112.0.01.07/04/00

4.12. Codul tehnic al rețelelor electrice de distribuție

Cod ANRE 101.1.113.0.01.06/06/00

4.13. Procedură pentru determinarea prețurilor și a cantităților de energie electrică din contractele-cadru de portofoliu de vânzare-cumpărare

Cod ANRE 30.2.300.0.02.17/08/00

4.14. Metodologia de alocare a cheltuielilor între energia electrică și termică la centralele electrice de cogenerare existente

Cod ANRE 55.2.401.0.01.30/09/99

4.15. Regulament de programare și dispecerizare a Sistemului electroenergetic național

Cod ANRE 18.1.216.0.01.10/06/99

4.16. Procedura de soluționare a neînțelegerilor precontractuale în sectorul energiei electrice și termice

Cod ANRE 22.5.3.3.7.0.08/02/00.

5. Condiții de achiziție a energiei electrice

5.1. Prețul de achiziție pentru energia electrică livrată de PI și AP se negociază cu furnizorul/producătorul deținător de contract de portofoliu/consumatorul eligibil, cu excepția situației în care este reglementat.

5.2. În condiții negociate privind cantitatea și prețul energiei electrice, pe baza principiului costurilor evitate, producătorul deținător de contract de portofoliu poate achiziționa energie electrică de la PI și AP.

5.3. Furnizorii care alimentează consumatori neeligibili pot achiziționa energie electrică de la PI și AP, având însă în vedere ca pe ansamblu aceste achiziții să nu conducă la creșterea prețului mediu la consumatorii finali.

5.4. Cantitățile de energie electrică produse de PI și AP, corespunzătoare restricțiilor prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 29/1998, aprobată prin Legea nr. 99/2000, în Codul comercial al pieței angro de energie electrică și în Regulamentul de programare și dispecerizare a Sistemului electroenergetic național, se vor achiziționa integral în SEN, cu prioritate, la prețuri reglementate de autoritatea competentă, astfel:

— cantitățile produse în cogenerare, corespunzătoare energiei termice pentru alimentarea sistemelor centralizate de distribuție a căldurii către populație, în condițiile pct. 5.5;

— cantitățile produse prin valorificarea producției interne de cărbune, în condițiile pct. 5.6;

— cantitățile rezultate din centralele hidroelectrice, în condițiile pct. 5.7;

— respectarea contractelor de tip PPA ale unor producători.

5.5. Se garantează prin contract achiziția cantităților de energie electrică de la PI și AP, rezultate din pct. 5.4.

5.6. Cantitățile de energie electrică produse de PI și AP în cogenerare, corespunzătoare energiei termice pentru alimentarea sistemelor centralizate de distribuție a căldurii către populație, se achiziționează integral în SEN, conform reglementărilor în vigoare. Dacă astfel nu se acoperă minimul de funcționare al grupurilor respective, Societatea Comercială „Electrica” — S.A. va achiziționa și diferența până la acoperirea minimului tehnic al grupurilor. Prețurile de achiziție maxime pentru aceste cantități de energie electrică suplimentare nu vor afecta prețul mediu de livrare a energiei electrice la consumatorii finali și se vor stabili prin aplicarea Metodologiei de alocare a cheltuielilor între energia electrică și termică la centralele electrice de cogenerare existente (cod ANRE 55.2.401.0.01.30/09/99).

5.7. Energia electrică produsă de PI și AP pe lignit sau huiă va fi achiziționată corespunzător nivelului contractelor reglementate de combustibil respective.

5.8. Energia electrică produsă de PI de tip hidro va fi achiziționată pentru a se asigura restricțiile aferente. PI de tip hidro poate opta între participarea la piața reglementată (ca restricție) și participarea la piața spot (cu posibilitatea obținerii unor venituri mai mari).

5.9. Tarifele din contractele de tip PPA ale PI se garantează prin contract de către furnizor pentru cantități de energie electrică achiziționate E_{achiz} , proporționale cu gradul de deschidere al pieței:

$$E_{achiz} = E_{contract\ PPA} \times (1 - k_{deschid\ piața}),$$

în care:

E_{achiz} = cantități de energie electrică achiziționate de la PI (MWh);

$E_{contract\ PPA}$ = cantități de energie electrică contractate din contractul de tip PPA (MWh);

$k_{deschid\ piața}$ = gradul de deschidere al pieței; pentru anul 2000 acesta are valoarea de 0,1.

Cantitățile de energie electrică rămase negarantate se achiziționează la prețul pieței.

5.10. PI poate cumpăra energie electrică de pe piața concurențială pentru acoperirea obligațiilor prevăzute în contractele de furnizare.

5.11. Costurile justificabile pentru întărirea rețelei locale, datorate livrărilor de la PI și AP, vor fi incluse în costul de racordare care se suportă de PI și AP, conform reglementărilor în vigoare.

6. Tarifele negociate

6.1. Tarifalul negociat are o structură binomială:

— CFC — o componentă fixă care se aplică capacității contractate în fiecare lună, în lei/MW;

— CV_{IBD} — o componentă variabilă diferențiată pe fiecare interval bază de decontare, în lei/MWh.

6.2. Componenta fixă a tarifului este nulă în condițiile în care PI (AP) nu se angajează să țină la dispoziție cumpărătorului de energie electrică o capacitate fermă.

6.3. Cantitatea de energie electrică furnizată cumpărătorului de energie electrică de PI (AP) peste cea contractată se poate livra la un tarif negociat, cu sau fără componentă fixă.

6.4. Media prețurilor de achiziție ale furnizorului de la toți PI și AP pe IBD, obținute prin considerarea inclusiv a componentei fixe de capacitate, trebuie să nu depășească valorile din contractul de portofoliu încheiat cu Societatea Comercială „Termoelectrică” — S.A.:

$$P_{IBD}^{IPP(AP)} = \frac{CFC \times C}{E} + CV_{IBD} \leq P_{IBD}^T,$$

în care:

$P_{IBD}^{IPP(AP)}$ = media prețurilor pe IBD contractate cu PI (AP);

$C(MW)$ = capacitatea contractată într-o lună;

E (MWh) = energia livrată în SEN în luna respectivă;

P_{IBD}^T = prețurile medii ale Societății Comerciale „Termoelectrică” — S.A. pe IBD.

6.5. Prețurile reglementate corespunzătoare cantităților de energie electrică achiziționate conform pct. 5.4. se stabilesc de autoritatea competentă pe baza costurilor reglementate prezentate de agentul economic.

7. Soluționarea neînțelegerilor precontractuale

Soluționarea neînțelegerilor precontractuale se face, conform Procedurii de soluționare a neînțelegerilor precontractuale în sectorul energiei electrice și termice (cod ANRE: 22.5.3.3.7.0.08/02/00), prin conciliere, de către ANRE, pe baza unui document unilateral sau comun înaintat de părți, care cuprinde neînțelegerile apărute în cursul negocierilor pentru încheierea contractului. ANRE, în urma analizării situației și audierii părților, va emite o decizie cu caracter obligatoriu.

8. Monitorizarea și controlul autoproducătorilor și producătorilor independenți

8.1. Furnizorul/producătorul deținător de contract de portofoliu urmărește și răspunde în fața ANRE de încadrarea în prețurile/tarifele aprobate pentru consumatorii captivi. Până la data de 25 a fiecărei luni furnizorul/producătorul deținător de contract de portofoliu transmite la ANRE — Direcția prețuri și tarife realizările lunii precedente, programul pentru luna curentă pentru toți AP și PI (reglementați și nereglementați), precum și solicitările apărute în cursul lunii privind disponibilitatea de a livra în SEN și soluția adoptată. Datele vor fi transmise pe suport magnetic sau prin e-mail în fișiere Excel sau compatibile.

8.2. În conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 7/1998 privind prețurile și tarifele produselor și serviciilor care se execută sau se prestează în țară în cadrul activităților cu caracter de monopol natural, al celor supuse prin lege unui regim special sau al regiilor autonome, care se stabilesc cu avizul Oficiului Concurenței, și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 63/1998, cu modificările ulterioare, precum și în baza Legii concurenței nr. 21/1996, Oficiul Concurenței și ANRE efectuează periodic, prin sondaj, la furnizor/producător deținător de contracte de portofoliu controlul prețurilor de achiziție a energiei electrice de la autoproducători și producători independenți, în vederea încadrării în prețul mediu al energiei electrice livrate la consumatorii finali.

8.3. Abaterile de la aplicarea prezentei metodologii vor fi sancționate conform art. 22 lit. s), art. 23 și 24 din Regulamentul de constatare, notificare și sancționare a abaterilor de la reglementările emise în domeniul energiei electrice și termice, aprobat prin Decizia președintelui ANRE nr. 33/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 19 octombrie 1999.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1—12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, telefon 411.58.33.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
